

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 25. december 2014

Kirkedag: Juledag/A

Tekst: Luk 2,1-14

Salmer:

SK: 99 * 111 * 103 * 125 * 104,5 * 118

LL: 99 * 111 * 125 * 104,5 * 118

Da en af vore drenge var teenager, skete det tit, når vi sad om bordet, at vi sagde til ham, når han tog noget op i hænderne og sad med det: Læg det nu fra dig, inden det går galt. For 7 ud af 10 gange endte det med, at han fik ødelagt det, han sad med. Sådan har jeg det lidt med julemorgen og dens glædelige budskab. Egentlig burde vi lade det ligge, så vi ikke kommer til at ødelægge det. Det ligger der foran os kontrastfyldt og helstøbt og smukt. Og tager vi det op, kan vi nemt komme til at ødelægge det. Vi kan nemt komme til at ødelægge dets kald til tilbedelse og forundring. Derfor skal der tages på det nænsomt. Det er et stærkt budskab, men det er også skrøbeligt.

Det er et stærkt budskab om Guddomsmagten, der forlader sin trone og træder ind i – eller ud i – verden. Og det er skrøbeligt, fordi det sker i sin modsætning/kontrast – i det afmægtige barn. Skal vi tro eller tvivle på sandheden deri og derom?

Julen kalder på tro og tvivl, hvor tro er at vælge at tro sandheden i det fortalte/sagte og tage det til sig, og tvivl er at vælge at stå på afstand og netop ikke tage til sig, for enten er det for utroligt eller for usandsynligt.

En modsætning, der opstår, fordi der i julens glædelige budskab er en sammenblanding af jord og himmel, så det kan være svært at skelne det himmelske fra det jordiske. Og

modsætningerne er nærmest groteske. Så groteske, at det grænser til det absurde eller vanvittige – eller måske det, hvorom vi ville sige: Ja, ok; overdivelse fremmer forståelsen. Og her er så allerede en modsætning, for det fremmer netop ikke altid forståelsen, men måske snarere forargelsen, eller afvisningen. I hvert tilfælde sættes vi i den situation, at vi må vælge mellem tro eller tvivl.

Profeten Esajas beskriver de forventninger, vi kan have til det barn, der er født os. Og det er ikke så lidt. Han skal være Underfuld Rådgiver, Vældig Gud, Evigheds Fader og Freds Fyrste. Barnets fødsel varsler en helt ny tid og en helt ny verdensorden, hvor de undertrykte skal frigøres og fred og retfærdighed skal herske til evig tid. Et fantastisk storslået billede og fremtidsdrøm. For det må høre en fremtid til, for det findes ingen steder

Og der er ingen fornuftig sammenhæng mellem dette storladne billede og så barnet i krybben på marken ved Betlehem blandt tilfældige hyrder. Hvis ikke vi havde englens forkyndelse og den himmelske hærskares sang, ville vi slet ikke få den tanke, at der her er noget på færde, der tangerer Esajas-profetien.

Og måske er det også bare drømme og tankespind. Kan vi tro det eller må vi tvivle på dets sandhedsværdi?

I selve beretningen om barnets fødsel kommer så den ene kontrast eller modsætning efter den anden. Jeg vil nævne nogle af dem, og uddybe andre.

Kejserens magt er kontrast til det afmægtige barn – en grotesk modsætning, der ikke bliver nemmere at have med at gøre, hvis det, der siges om dette barn står til troende, at det er Den Almægtiges åbenbaring og inkarnation, som helt bogstaveligt

betyder kødelig-blivelse, legemliggørelse. Og skulle det være en kontrast, der kan tages alvorligt – barnet vs. kejseren? Måske husker I demonstrationen på Tiananmen Square i Beijing i Kina 5. juni 1989. En demonstration, som det kinesiske styre knuste råt og brutalt. Det, der har gjort denne begivenhed så kendt er, at en ung mand med et par plastikposer i hånden stillede sig op midt på vejen og standsede en kolonne af kampvogne. Mennesket mod imperiet eller barnet mod kejseren. Er der en trussel? Ikke desto mindre, så har begivenheden aldrig fundet sted i den kinesiske offentlige bevidsthed. Der findes i det officielle Kina ingen billeder eller beretninger om denne hændelse udover, hvad der kan ses på udenlandske hjemmesider på internettet. I Kina er materiale om denne begivenhed forbudt. Barnet har ved sin afmægtige fremfærd trueet kejserens magt.

Når Gud lader sin magt komme til jord i et afmægtigt barn, er det er en anden form for magt end kejserstyrets. Politisk og militærisk magt sætter sin vilje igennem ved love og regler og trusler om straf eller anvendelse af voldsomme magtudøvelser ved ulydighed. Gud sætter sin vilje igennem ved at kalde på vores tro og vores tvivl og se kontrasterne heri og konsekvenserne af et valg mellem disse to.

Der er kontrast mellem fødestuens omgivelser og den fødte. En stald er rammen om himlens kongesøn. Modsætningerne heri funderer Brorson meget over i næste salme *Mit hjerte altid vanker*. Men i forlængelse af dette er Betlehem kongeslægtens by. Den by og den slægt hvorfra Messias skal komme. Og hans komme sker i en krybbe.

Der er en modsætning mellem den hellige families ensomhed udenfor byen og det trængselsfyldte fællesskab inde i byen. Der er modsætning mellem nattens mørke og det himmelske lys; en

lille flok hyrder på marken og de hellige, rene engle i himmelsk hærs-kare. Der er kontrast mellem Maria og Davids hus og slægt. Og således står kontrasterne jo nærmest i kø i julens glædelige budskab. Står i kø og kalder på vores tro eller tvivl: hvad skal vi tro, og hvad skal vi tro om det?

Kontrasterne kan også ses side om side i tro grupper, hvor Kejseren, Betlehem, David og hyrder står overfor barnet, krybben, Maria og englene. Tidshistorien overfor frelseshistorien.

I fødselsberetningen rodes alle kontrasterne sammen. Himmel og jord smelter sammen til eet, dog uden at Himlen mister sin herlighed og jorden bliver ikke forherliget. Men der er taget det første skridt på vejen til at forene disse to i et esajas-profetisk-fredsriget. Et guddommeligt skridt.

Herefter ser verden aldrig mere ud som før. Den er stadig kontrastfyldt. Vi møder modsætningerne daglig: krig og fred, had og kærlighed, tålmodighed og utålmodighed, tilgivelse og selvretfærdighed osv. Modsætninger, hvor vi nemt bliver ofre for eller gør hinanden til ofre i de negative konsekvenser, fordi tvivlen siger: det nytter ikke noget, det kan ikke lade sig gøre. Efter julenat har vi fået et konkret og fast holdepunkt i det modsattes muligheder og sandsynligheder. Selv når kontrasten er absurd og nærmest grotesk, rummer den muligheder, som troen godt tør kaste sig ud i og har tillid til, at det er muligt, at det er vejen, vi skal vælge. Det er ikke sikkert, at det første skridt er hele vejen til ”fredsriget”, men det er det første skridt på vejen.

Tidshistorien og frelseshistorien rodes sammen, fordi Gud vil være hos os og frelse os fra blot at være prisgivet os selv og vort.

Julebarnet var det første skridt på vejen for Guds gang fra jord til Himmel. En vej, der gik om ad en anden grotesk og absurd hændelse, der ligeledes kalder på modsætningen tro og tvivl: korset på Golgata på den lange fredag.

I foreningen mellem disse to begivenheder er der noget, som jeg er kommet til at tænke på under forberedelsen til i dag. Jeg har ikke haft mulighed for at tænke tanken helt til ende, og måske er der ikke noget videre at komme efter; men jeg vil nu alligevel kaste den ud her, og så kan enhver jo gøre med det, som I lyster.

I juleevangeliet fortælles, at Maria svøbte ham og lagde ham i krybben. Hvad Josef laver, hører vi intet om. Sandsynligvis befinder han sig i stalden og ser på eller går til hånd. Han gør ikke noget afgørende, for så ville Lukas have fortalt det. Senere i påskeevangeliet fortæller Lukas, at da Jesus er død på korset, får Josef, som altså er medlem af det jødiske råd og ikke Marias Josef, udleveret Jesu legeme, og Lukas skriver: ...og han tog det ned af korset, svøbte det og lagde ham i klippegraven. Maria er sandsynligvis til stede ved den lejlighed, men vi hører ikke konkret, hvad hun laver ud over at se, at han bliver gravlagt.

Jesus blev svøbt i sin vugge og i sin grav. Fra vugge til grav kaldes der ustandseligt på vor tro eller tvivl i mødet med livets kontraster. Frelserbarnet er modsætningens mulighed, og troen derpå er modsætningen til tvivlens klagesang, nemlig troens lovsang:

Ære være Gud i det højeste og på jorden!
Fred til mennesker med Guds velbehag!